

РЕЦЕНЗІЯ

доктора наук з фізичного виховання і спорту професора
Коробейнікова Георгія Валерійовича на дисертаційну роботу
**Го Женхао «Специфічні характеристики функціонального
забезпечення спеціальної працездатності спортсменів високого класу
в веслуванні на байдарках і каное»**, представлену на здобуття ступеня
доктора філософії за спеціальністю 017 – Фізична культура і спорт
галузь знань 01 – Освіта/Педагогіка

Актуальність теми. Дисертаційна робота Го Женхао присвячена актуальній науково-практичній проблемі вдосконалення спеціальної функціональної підготовки спортсменів високої кваліфікації у веслуванні на байдарках і каное. Актуальність дослідження зумовлена необхідністю підвищення ефективності управління тренувальним процесом в умовах зростаючої конкуренції у спорті вищих досягнень та потребою пошуку нових підходів до реалізації функціонального потенціалу спортсменів на різних змагальних дистанціях.

Вирішення цієї проблеми пов'язане з впровадженням системного та синергічного підходів до управління тренувальним процесом на основі інтеграції компонентів «контроль – моделювання – програмування», а також із необхідністю поглибленого аналізу структури функціонального забезпечення спеціальної працездатності, зокрема фаз швидкої кінетики, стійкого стану та компенсації втоми. Особливої актуальності в сучасних умовах набуває використання інноваційних методичних підходів і технологій, що забезпечують реєстрацію, аналіз та інтерпретацію показників функціонального стану спортсменів у режимі реального часу. Їх застосування сприяє об'єктивізації процесів контролю, моделювання та програмування тренувальних і змагальних навантажень, а також підвищенню ефективності системи підготовки веслувальників високої кваліфікації. Актуальність зазначеної проблеми зумовила визначення мети, завдань і загальної концепції дисертаційного дослідження.

У зв'язку із вищезгаданим, дисертаційна робота Го Женхао «Специфічні характеристики функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів високого класу в веслуванні на байдарках і каное» є актуальною та своєчасною.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дослідження проведено відповідно до теми 2.4 «Сучасні технології управління тренувальними та змагальними навантаженнями у підготовці кваліфікованих спортсменів у водних видах спорту» (№ державної реєстрації 0121U108251) – згідно Плану науково-дослідної роботи НУФВСУ на 2021-2025 рр.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків, рекомендацій, сформульованих у дисертації. На основі проведеного комплексного теоретичного аналізу й узагальнення даних науково-методичної літератури автор чітко визначив об'єкт і предмет дослідження.

Мета роботи відповідає методології дослідження, а поставлені завдання обумовили структуру і зміст дисертаційної роботи.

Для вирішення поставлених завдань були використані адекватні методи наукового пошуку, які дозволили обґрунтувати на високому науково-методичному рівні основні положення результатів дослідження та висновки дисертаційної роботи.

Наукова новизна дисертаційного дослідження полягає в тому, що вперше обґрунтовано роль специфічних проявів гіпоксії, гіперкапнії та лактатного ацидозу як провідних фізіологічних стимулів реакції кардіореспіраторної системи та енергозабезпечення веслувальників, що стало змістовною основою побудови системи спеціальної функціональної підготовленості та теоретико-методичним підґрунтям формування режимів контрольних, тренувальних і змагальних навантажень на дистанціях 500 м і 1000 м. Вперше доведено ефективність комплексного впровадження сучасних технологій моделювання спортивної підготовки та

управління тренувальними і змагальними навантаженнями, а також обґрунтовано використання веслувального ергометра CanoMatrix як інструменту контролю, моделювання та програмування підготовки спортсменів, застосування якого сприяє підвищенню спеціальної працездатності та мобілізації функціональних резервів веслувальників високої кваліфікації. Розроблено узагальнені та групові моделі спеціальної функціональної підготовки веслувальників на каное, які спеціалізуються на дистанціях 500 м і 1000 м. Також Вперше режими тренувальних навантажень підпорядковано структурі функціонального забезпечення змагальної діяльності, основними компонентами якої є швидка кінетика функцій, стійкий стан і механізми компенсації втоми, що визначили функціональну спрямованість, зміст і структуру тренувальних мікроциклів.

Практична значущість отриманих результатів полягає в тому, що були обґрунтовані та експериментально перевірені науково-методичні засади вдосконалення управління тренувальними і змагальними навантаженнями веслувальників на байдарках і каное високого класу. Систематизовані чинники вдосконалення контролю, оцінки і інтерпретації показників функціонального забезпечення змагальної діяльності спортсменів високого класу, які спеціалізуються на дистанції 500 м і 1000 м. Розроблені узагальнені і групові моделі підготовки і підготовленості веслувальників високого класу, визначені шляхи модифікації підготовки з урахуванням типологічних особливостей структури функціонального забезпечення спеціальної працездатності.

В процесі дослідження доведено валідність новітнього веслувального ергометра CanoMatrix. Відповідність технологічним вимогам сучасного ергометричного обладнання і специфіці роботи в веслуванні на байдарках і каное підтверджені визначені сертифікатами міжнародної федерації каное (ICF).

Особистий внесок здобувача полягає у визначенні методологічних підходів до організації дослідження, розробленні експериментальної програми фізичної підготовки футбольних арбітрів із використанням фітнес-засобів, проведенні педагогічного експерименту, аналізі його результатів та формулюванні обґрунтованих висновків. У колективних публікаціях здобувачем виконано постановку наукових завдань, добір адекватних методів дослідження, здійснено обробку отриманих даних, інтерпретацію результатів і підготовлено практичні рекомендації щодо впровадження розробленої методики.

Повнота викладу наукових положень, висновків та рекомендацій. Наукові результати дисертації висвітлені в 10 наукових публікаціях: 5 статей у наукових виданнях з переліку наукових фахових видань України, 2 статті у періодичному науковому виданні Румунії, проіндексованому в базі даних Scopus (Q4); 2 публікації апробаційного характеру; 1 публікація додатково відображає наукові результати дисертації.

Оцінка змісту дисертації та її основних положень. Дисертаційна робота викладена на 211 сторінках. Вона складається з анотацій, вступу, п'яти розділів, практичних рекомендацій, висновків, списку використаних наукових і науково-методичних джерел, додатків. Усього використано 170 джерел наукової та спеціалізованої літератури, з них 127 іноземних. Робота ілюстрована 14 таблицями й 6 рисунками.

У **вступі** обґрунтовано актуальність обраної теми, вказано на зв'язок роботи з науковими планами й темами, сформульовано мету й завдання дослідження, визначено об'єкт, предмет, описано методи дослідження, розкрито наукову новизну і практичну значущість дисертаційної роботи, подано інформацію про особистий внесок здобувача та апробацію результатів дисертаційної роботи.

В першому розділі **«Функціональні резерви спеціальної підготовленості веслувальників високої кваліфікації»** розглянуті теоретичні засади методології, концепції і технології дослідження функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників на байдарках і каное високої кваліфікації. Визначені специфічні характеристики функціональних резервів і факторів їх вдосконалення. Окреслені проблемні питання вдосконалення управління тренувальними і змагальним навантаженнями веслувальників високої кваліфікації.

У другому розділі **«Методи та організація дослідження»** автором обґрунтовано доцільність застосування методів відповідно до мети, завдань, об'єкту та предмету дослідження. Розкрито етапи проведення дисертаційного дослідження. Дослідження здійснювалось упродовж 2023 – 2026 рр.

У третьому розділі **«Валідність сучасного ергометричного обладнання в системі спеціальної функціональної підготовки веслувальників високого класу»** проведено Порівняльний аналіз показників ергометричної потужності, максимального споживання кисню і анаеробного резерву, зареєстрованих за допомогою ергометрів Dansprint і CanoMatrix. Дана оцінка технічних і функціональних характеристик ергометру CanoMatrix.

У четвертому розділі **«Специфічні характеристики нейрогуморальних стимулів реакції кардіореспіраторної системи та енергопостачання роботи веслярів»** обґрунтовані теоретико – методичні засади формування функціональних резервів веслувальників на основі вивчення фізіологічних і функціональних станів в процесі долаття змагальної дистанції. Визначені характеристики функціональних можливостей, які визначають стимулюючі впливи фізіологічних і функціональних станів веслувальників. Сформовані передумови вдосконалення режимів тренувальних навантажень, спрямованих на

розвиток функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників.

У п'ятому розділі **«Особливості функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників залежно від змагальної дистанції»** розглянуті специфічні характеристики функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників на каное на різних змагальних дистанціях. Обґрунтовані системні принципи побудови спеціальної функціональної підготовки веслувальників на каное з урахуванням дистанційної специфіки змагальної діяльності. Розроблені специфічні характеристики моделі підготовки веслувальників на каное високого класу.

В шостому розділі **«Аналіз та узагальнення результатів дослідження»** систематизовані науково-методичні і практичні чинники, які визначають вдосконалення управління тренувальними і змагальними навантаженнями веслувальників на каное.

Висновки відображають логіку і алгоритм дослідження, відповідають цільовим настановам роботи.

Особливо цінним результатом дисертаційного дослідження є обґрунтування системи спеціальної функціональної підготовки як провідного чинника підвищення ефективності тренувального процесу веслувальників високої кваліфікації. Автором переконливо доведено, що цілеспрямований розвиток компонентів підготовленості має здійснюватися з урахуванням закономірностей біологічної адаптації організму до специфічних умов змагальної діяльності. Важливим науково-практичним здобутком роботи є обґрунтування використання сучасних ергометричних технологій як інструментальної основи реалізації цієї системи підготовки. Застосування ергометричного комплексу CanoMatrix забезпечило можливість реєстрації та аналізу в режимі реального часу біомеханічних, ергометричних і фізіологічних показників у максимально

наближених до реальної змагальної діяльності умовах, що сприяло оптимізації структури рухових дій та підвищенню ефективності управління тренувальним процесом відповідно до індивідуальних особливостей спортсменів.

Подальші дослідження доцільно спрямовувати на удосконалення контролю і взаємопоєднаних з ними програм тренування, орієнтованих на вдосконалення функціональної підготовленості веслувальників з урахуванням вікових, статевих і кваліфікаційних відмінностей.

Недоліки дисертації щодо її змісту та оформлення. Разом з тим, дисертаційна робота Го Женхао не позбавлена окремих недоліків та і дискусійних положень, які потребують додаткової аргументації та відповідних уточнень:

1. У деяких фрагментах дисертації наведено значну кількість цифрового матеріалу, що дещо ускладнює сприйняття тексту; частину результатів доцільно було б подати у більш узагальненому вигляді.

2. Доцільним було б представити результати довгострокового ефекту розробленої програми підготовки веслувальників.

3. Автору варто було ширше висвітлити типологічні особливості функціонального забезпечення спеціальної працездатності веслувальників на різних змагальних дистанціях.

Висловлені зауваження не знижують загальної наукової та практичної цінності дисертаційної роботи, яка виконана на належному науково-методичному рівні.

Висновок про відповідність дисертації встановленим чинним вимогам. Дисертаційна робота Го Женхао на тему «Специфічні характеристики функціонального забезпечення спеціальної працездатності спортсменів високого класу в веслуванні на байдарках і каное» має достатнє теоретичне й практичне значення, є самостійним завершеним науковим дослідженням, яке за своїм змістом, новизною і практичною

цінністю отриманих результатів відповідає вимогам наказу МОН України №40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки №759 від 31.05.2019 р.) і Порядку присудження ступеня доктора філософії та

скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами), а її автор заслуговує присудження ступеня доктора філософії (PhD) за спеціальністю 017 «Фізична культура і спорт», галузь знань 01 «Освіта/Педагогіка».

Рецензент

професор кафедри спортивних
єдиноборств та силових видів спорту
Національного університету
фізичного виховання і спорту України,
доктор біологічних наук, професор

Георгій КОРОБЕЙНИКОВ